

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ ПРИКАРПАТСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Коломийський навчально-науковий інститут

Кафедра педагогіки і психології

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕКОЛОГІЯ ДИТИНСТВА»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Початкова освіта

Спеціальність 013 Початкова освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 7
Від 25 січня 2024 р.

м. Коломия – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Екологія дитинства
Викладач (-і)	Слипанюк О.В.
Контактний телефон викладача	+380984867683
Е-mail викладача	olga.slipanyuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/d83f9879028fbcc29f70
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводяться на практичних заняттях і згідно графіку консультацій викладача
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальний курс «Екологія дитинства» дозволяє ознайомитись з основними чинниками впливу навколишнього середовища, у тому числі при надзвичайних ситуаціях природного і техногенного характеру, на організм дітей і підлітків, а також із динамікою та характером взаємозв'язків популяції людей із природним та техногенним середовищем; проблемами збереження, розвитку здоров'я людини та передачі його наступним поколінням.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Оволодіння майбутніми педагогами цілісним уявленням про методологічні засади складових екології дитинства; розуміння і сприяння професійному становленню педагогічних працівників; стимулювання їх творчого розвитку і прагнення до професійного самовдосконалення; забезпечення здобувачів освіти додатковими знаннями про сутність дитинства як інтегративного соціально-педагогічного явища, особливості впливу дорослих на становлення дитячої особистості у контексті середовищного підходу до визначення завдань професійно-педагогічної діяльності в умовах реформування системи освіти в Україні</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Комунікативна.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. - Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. - Уміння володіти різновидами стилів мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів. 	

Результати навчання

- Здатність демонструвати знання сучасних теоретичних основ освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти
- Здатність враховувати вікові особливості дітей молодшого шкільного віку, індивідуальні відмінності в перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи.
- Здатність застосовувати закономірності та теорію процесу навчального пізнання, сучасні навчальні технології.
- Здатність застосовувати знання, уміння й навички, що становлять теоретичну основу освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти, під час розв'язування навчально-пізнавальних і професійнозорієнтованих задач.
- Здатність до використання засобів вербальної та невербальної комунікації задля підвищення рівня професійної культури майбутнього вчителя.
- Здатність створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від соціально-культурно-економічного контексту.

Спеціальні (фахові) компетентності

Природничо-наукова компетентність.

- Здатність до застосування професійно профільованих природничо-наукових знань і практичних умінь і навичок, які є теоретичними основами побудови змісту природознавчого матеріалу відповідної освітньої галузі початкової освіти.
- Складниками природничо-наукової компетентності є астрономічна, географічна, землезнавча, біологічна (ботанічна, зоологічна, анатомічна, фізіологічна), екологічна, валеологічна.

Диференціально-психологічна.

- Здатність до застосування знань про особливості засвоєння навчального матеріалу учнями початкової школи у відповідності з їхніми індивідуальними та віковими характеристиками сприймання, уваги, уяви, пам'яті, мислення;
- Вміння застосовувати ці знання при моделюванні ситуацій навчання, виховання й розвитку молодших школярів;
- Спроможність урахувати у професійній діяльності тип темпераменту, вік, стать, антропологічні ознаки учнів;
- Володіння психологічними методиками вивчення індивідуальних особливостей перебігу пізнавальних процесів дітей і спроможність їх урахування у проектуванні педагогічного процесу.

Виховна.

- Здатність випускника до здійснення виховної діяльності з молодшими школярами;
- Здатність до планування, проектування й аналізу виховного процесу початкової школи як цілісної педагогічної системи, яка включає мету, завдання, зміст, методи, прийоми, педагогічні засоби, форми організації, діяльність вихователя й вихованців; спрямованість на досягнення відповідних результатів;
- здатність ефективно використовувати виховний потенціал уроків і занять з учнями в позаурочний час тощо.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12 /4
Практичні заняття	18 /6
Самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	014 Початкова освіта	1	вибірковий
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	практич ні заняття	сам. роб.
Тема 1. Науково-теоретичні засади екології дитинства. Предмет і завдання екології дитинства. Науково-методологічні засади екології дитинства як перспективного наукового напрямку. Педагогічні аспекти екології дитинства. Актуальні проблеми екології дитинства у сучасному суспільстві. Сучасні наукові розробки проблем екології дитинства: провідні напрями досліджень.	2	2	8
Тема 2. Вплив середовища на соціальне та психологічне здоров'я учнів. Сутність поняття здоров'язберігаючого середовища розвитку дитячої особистості. Руховий досвід дитини та його вплив на розвиток процесів мовлення і мислення. Адаптаційні можливості дошкільників та дітей молодшого шкільного віку: діагностика, розвиток і вдосконалення. Сім'я як фактор дисгармонійного розвитку дитини. Сучасний дошкільний заклад як провідна інституція соціалізації особистості в дошкільному дитинстві. Правила збереження психічного здоров'я школярів. Емоційне здоров'я учнів як складова психічного здоров'я. Стратегія педагогіки здорового способу життя. Поняття екологічної безпеки дитинства. Екологічна культура і екологічна грамотність особистості. Розвиток екологічної свідомості учнів як мета діяльності педагога.	2	2	8
Тема 3. Здоров'язбережувальна діяльність у загальноосвітній школі.	2	2	6
Тема 4. Фізичний розвиток і стан здоров'я дітей і підлітків. Закономірності росту та розвитку дитячого організму. Стан здоров'я дітей і підлітків. Критерії і групи здоров'я. Основні принципи організації масових медичних оглядів дітей і підлітків. Лікувально-оздоровча робота у дошкільних закладах і школах. Методи дослідження фізичного розвитку дітей і підлітків.	2	2	6
Тема 5. Негативні фактори впливу на людину. Фізичні фактори впливу на дітей. Хімічні фактори впливу на дітей. Біологічні фактори впливу на дітей. Вплив препаратів побутової хімії і полімерних матеріалів на людину.	2	4	8

Тема 6. Екологічні фактори здоров'я дітей. Екологічна діагностика. Інтоксикація організму і роль окремих органів у його очищенні. Екологічні проблеми харчування дітей. Напрями покращення здоров'я дітей.	2	2	8
Тема 7. Екологічні аспекти комп'ютеризації навчальних закладів. Екологія кабінетів комп'ютерної техніки. Вимоги до обладнання та організації робочого місця з ПК. Організація режиму праці учнів за ПК.		2	8
Тема 8. Екологічні вимоги до обладнання дитячих і підліткових закладів. Обладнання дошкільних закладів. Обладнання загальноосвітніх закладів. Обладнання приміщень для трудового навчання. Обладнання фізкультурно-спортивних приміщень.	2	2	8
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання відбувається відповідно до Положення про оцінювання студентів у Прикарпатському національному університеті ім.Василя Стефаніка.		
	Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і контролю самостійної роботи, та має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Оцінки у національній шкалі («відмінно» - 5, «добре» - 4, «задовільно» - 3, «незадовільно» - 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи.		
	Шкала оцінювання: національна та ECTS		
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка а ECTS	Оцінка за національною шкалою
			для заліку
			для екзамену, курсового проекту(роботи), практики
	90 – 100	A	відмінно
	80 – 89	B	добре
	70 – 79	C	
	60 – 69	D	
	50 – 59	E	задовільно
	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
			не зараховано з можливістю повторного складання
			не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

	<p>Фактична кількість балів, отримана студентом за результатами поточного контролю та підсумками, переводиться в державну оцінку за такими критеріями: А – оцінка «відмінно» (90-100 балів) виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно послідовно відповідати на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язуванні практичних задач; В – оцінка «добре» (80-89 балів) виставляється за міцні знання навчального матеріалу, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені питання; С – оцінка «добре» (70-79 балів) виставляється за міцні знання навчального матеріалу, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені питання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності; D – оцінка «задовільно» (60-69 балів) виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді; E – оцінка «задовільно» (50-59 балів) виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання; FX – оцінка «незадовільно» з можливістю повторного складання екзамену (26-49 балів) виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання; F – оцінка «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням модуля (навчальної дисципліни) (0-25 балів) виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, незнання основних фундаментальних положень.</p> <p>Екзаменаційна оцінка – сума балів за практичні роботи, виконані протягом семестру(60%), контрольну роботу(10%) і письмові відповіді та практичне завдання екзаменаційного білету(30%).</p>
Вимоги до письмових робіт	Письмова робота виконується у формі тестових завдань з вибором правильної відповіді (кількість тестових завдань – 25), розв'язанням ситуаційних завдань та підготовкою презентацій (відеороликів) до окремих тем навчального курсу.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 80% практичних робіт та завдань самостійної роботи.
Підсумковий контроль	Форма контролю - екзамен
7. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Письмові роботи:</u> Впродовж семестру для перевірки знань студентів та контролю за самостійною роботою студента. Застосовують усне опитування з демонстрацією навичок та контрольні письмові роботи. Проміжний контроль включає проведення контрольнознань за допомогою тестових завдань, які поєднують питання закритого типу з питаннями відкритого типу з короткою і довгою відповіддю. Контроль самостійної роботи проводиться у письмовій формі під час практичних занять і включає завдання з одного або декількох розділів навчального курсу. Максимальний бал, який студент може отримати за всіма видами контролю – 100 балів, він складається із проміжних оцінок та оцінок за модульні роботи.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u> Здобувачам вищої освіти необхідно дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки їх порушення, що визначаються Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти</p>	

[Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#)

Відвідування занять: Відвідування занять є важливою складовою освітнього процесу. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але самостійно опрацьовується з платформи дистанційного навчання. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі індивідуальної бесіди під час годин, відведених на консультування студентів.

Неформальна освіта: Зарахування результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#) Результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, EdEra, які відповідають програмі навчальної дисципліни, зараховуються, як підсумковий за відповідною темою.

8. Рекомендована література

1. Презлята Г. Здоровий спосіб життя: ідеї, пошуки, досвід [Текст]: монографія . Ів.-Франківськ , НАІР, 2013.484 с.
2. Сливка Л. Здоров'язбережувальна педагогіка: [навч.-метод. посіб.]. Івано-Франківськ, видавець Кушнір Г.М., 2016. 200 с.
3. Сливка Л.В. Екологія дитинства: [навч.-метод. посіб.]. Івано-Франківськ:, НАІР, 2014. 164 с.
4. Сливка Л. Оздоровчі технології і техніки терапевтичного спрямування. Івано-Франківськ, 2013. 94 с.
5. Плахтій П.Д. Основи екології та гігієни фізичного виховання. Навчальний посібник. Кам'янець-Подільський, Медобори, 2003. 240с.
6. Слипаник О.В. Основи екології та гігієни фізичного виховання. [навч.-метод. посіб.]. Івано-Франківськ:, НАІР, 2020. 158 с.
7. Вовчик-Блакитна О.О. Дитина в контексті сучасних тенденцій виховання. Практична психологія та соціальна робота. 2008. № 9.
8. Кочубей Т. Філософія дитинства в педагогічній спадщині В.О.Сухомлинського: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / Т.Кочубей. Київ, 2001. 18 с.
9. Лисенко Н. Дитина і дитинство в етнопедагогіці. Народознавча компетентність дітей і молоді: принципи та методи дослідження: зб. наук. пр. Івано-Франківськ: Науково-методичний центр «Українська етнопедагогіка і народознавство», 2007. С. 98-112.
10. Лебединець Н. Гігієнічна оцінка шкільної тривожності учнів як показника психологічної атмосфери навчального середовища. Рідна школа.2007.№ 9.-С. 57-59.

Викладач к.б.н., доцент **Ольга СЛИПАНИК**